FiCom ry | ML
26.9.2017

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle
Asia: Asiantuntijakuuleminen HE 85/2017 vp

FiCom ry:n lausunto maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta HE 85/2017 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa hallituksen esitykseksi eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta HE 85/2017 vp. FiCom kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa:

FiComin keskeiset viestit:

- **Teleyritysten yleisten viestinverkojen ja viestintäpalveluiden laatu- ja peittovaatimuksista on säädetty tietoyhteiskuntakaaressa. Teleyritys ei omista ja hallinnoi rakennusten sisäverkkoja, vaan sillä on ainoastaan käyttöoikeus.**
- **Sisätilakuuluvuuden rakennusteknisten ratkaisujen tulee olla rakennuttajan vastuulla. Sisätilakuuluvuus on kriittistä hätätilanteissa ja viranomaisille, joten sisätilakuuluvuuden ei tulisi olla riippuvaista rakennuttajan harkinnanvaraisesta kustannustehokkuudesta.**
- **Sisätilakuuluvuutta koskevat kustannukset eivät kuulu teleyrityksille. Sisätilakuuluvuus tulisi rinnastaa lämpöön, veteen, sähköön ja viemäröintiin liittyvänä perusasiana rakennuttajan vastuulla ja kustannuksilla.**
- **FiCom kannattaa esitettyä mallia, jossa teknisistä seikoista säädettäisiin ministeriön asetuksella. Velvoitteista ja kustannuksista tulee säätää lain tasolla.**

Teleyritysten verkkojen laatu

Yleisten viestintäverkkojen ja viestintäpalveluiden laatu- ja peittovaatimuksista on säädetty tietoyhteiskuntakaaressa (243§) ja sen perustella annetuissa Viestintäviraston määräyksissä (244 §) ja toimilupaehdoissa (16 §). Teleyritys ei omista ja hallinnoi rakennusten sisäverkkoa (249 §), vaan sillä on siihen ainoastaan käyttöoikeus tilaajan pyytäessä palveluja teleyritykseltä (111 §).

Sisätilakuuluvuuden teknisten ratkaisujen varmistaminen kuuluu rakennuttajalle

Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat yhteiskunnassa välttämättömyys, käyttäjille perustarve ja viranomaisverkolle perusedellytys. Valtaosa tietoliikenteen käytöstä tapahtuu sisätiloissa, joten matkaviestin- ja mobiililaajakaistaverkkoja pitää pystyä käyttämään paikasta riippumatta myös rakennusten sisällä.

FiCom pitää positiivisena, että hallituksen esityksessä on tunnistettu sisätilakuuluvuuden merkitys ja ryhdytty niihin toimenpiteisiin, joita eduskunta on valtioneuvostolle antamaansa vastaukseen sisältyvässä

lausumassa edellyttänyt (EV 189/2016 vp – HE 220/2106). FiCom kannattaa esitettyä mallia, jossa teknisistä seikoista säädettäisiin asetustasolla (117 j § 3 momentti 4-kohta).

Toisaalta FiCom kiinnittää valiokunnan huomioita 117 j § 2 momentin sananmuotoon, jonka mukaan teknisten ratkaisujen on kustannustehokkuus huomioon ottaen mahdollistettava edellytykset sisätilakuuluvuudelle. Säännöksen perusteluissa (s. 21) kohtaa on lievennetty siten, että hankkeeseen ryhtyvällä tulisi olla mahdollisuus toteuttaa matkaviestinten sisätilakuuluvuuden edellytykset.

FiComin näkemyksen mukaan pelkkä sisätilakuuluvuuden mahdollistaminen ei ole riittävä, vaan sen tulisi olla velvoittava. Kustannustehokkuuden huomioinen ei tuli olla mahdollista sisätilakuuluvuuden heikentämisen kustannuksella, koska sisätilakuuluvuus voi olla paitsi edellytys viestintäpalveluiden toimivuudelle mutta kriittistä hätätilanteissa. Se on myös oleellista viranomaisten toimintaedellytysten takaamiseksi, joten selkeintä olisi poistaa kustannustehokkuutta koskeva maininta säännöksestä. Vertailun vuoksi on syytä todeta, että muita kriittisiä rakennusteknisiä ratkaisuja ei jätetä mahdollisen rakentamisen kustannustehokkuuden varaan.

Lainsäädäntöä tulisi kehittää siihen suuntaan, että sisätilakuuluvuus tulisi nähdä lämpöön, veteen, sähköön ja viemäröintiin rinnastettavana perusasiana, jonka pitäisi olla pakollisena vaatimuksena kaikissa uusissa rakennuksissa ja joka tulisi olla rakennuttajan vastuulla ja kustannusvastuulla.

FiComin mukaan perusteluissa oleva maininta rakentamisen teknisestä ratkaisusta sisäverkon putkituksella eli käytännössä sisäverkko*valmiudesta* on oikean suuntainen. Ratkaisu tosin jättää uuteen kotiin muuttavat asukkaat tilanteeseen, jossa kuuluvuus korjaantuu vasta, kun joku (muu kuin rakennuttaja) investoi sisäverkkoon. Asukkaiden uudessa kodissa ollaan tilanteessa, jossa taloyhtiö, saati teleoperaattorit, eivät ole budjetoineet ennakkoon sisäverkon rakentamista millään tavoin. Ainoa toimija, joka voi omilla toimenpiteillä vaikuttaa sisätilakuuluvuuteen rakennusmateriaaleilla ja/tai rakennusmenetelmillä jo rakennusaikana, on rakennuttaja.

FiCom ehdottaa, että säännöstä muutettaisiin seuraavasti:

> ”Asuin-, majoitus- tai työtiloja sisältävän rakennuksen teknisten ratkaisujen on ~~kustannustehokkuus huomioon ottaen mahdollistettava~~ *taattava* edellytykset matkaviestinverkon kuuluvuudelle sisätiloissa, ellei...”.

Mainituilla perusteilla FiCom esittää, että valiokunta huomioisi lausunnossaan sen, että sisätilakuuluvuuden varmistamisen rakennustekninen vastuu ja velvollisuus ovat rakennuttajan.

Sisätilakuuluvuuden kustannusten kohdentaminen rakennuttajalle

V. 2016 uusia kerros- ja rivitaloasuntoja aloitettiin n. 30 000 kpl. Asuinrakennusten korjausrakentamiseen 2016 käytettiin euromääräisesti 30 % enemmän kuin uudisrakentamiseen.

Esityksen mukaisten velvoitteiden täyttämisestä aiheutuneiden sisätilakuuluvuuden kustannusten kohdentuminen on hieman epäselvä. Esityksen mukaan lausuntokierroksella oli esiintynyt vaihtelevia näkemyksiä kustannusten jakamisesta teleyritysten ja hankkeeseen ryhtyvien kesken. Esityksessä kuuluvuusvelvoitteet ja kustannuskysymykset ovat jätetty avoimeksi. FiComin tietojen mukaan tämä on ollut tietoinen valinta ja näistä asioista säädettäisiin ministeriön asetuksella. FiComin käsityksen mukaan ministeriön asetuksella ei voida säätää kenelle kuuluvat rakennusteknisten ratkaisujen tai sisäverkon velvoitteet ja niiden kustannukset ottaen huomioon asian yhteiskunnallinen merkittävyys ja rakentamisen ja korjausrakentamisen määrä (PL 80 § 1 mom., perustuslaki HE 1/1998 s.132, PeVL 1/2004 s.2 ja 27/2004 s.3), vaan niistä tuulee PL 80 1 §:n 1 momentin mukaisesti säätää lailla. FiCom kannattaa esityksen ehdotusta, jossa teknisistä ratkaisuista säädettäisiin asetuksella (117 j § 3 mom).

Esityksen perusteluissa todetaan, että hankkeeseen ryhtyvällä tulisi olla mahdollisuus toteuttaa matkaviestinten sisätilakuuluvuuden edellytykset kustannustehokkaasti (s. 21). Mikä on rakennuttajan kannustin kustannustehokkuudelle, jos kustannusvastuu sisätilakuuluvuudesta on teleyrityksillä? Teleyritykset eivät voi vaikuttaa rakennuksien rakenteisiin ja materiaaleihin suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa.

FiCom huomauttaa edellä todetun mukaisesti, että rakennuksen sisäverkko, sen rakentaminen ja ylläpito sekä vastuu siitä kuuluvat kiinteistön ja rakennuksen omistajalle, ei teleyrityksille. Kuten muidenkin, esimerkiksi lämpö-, sähkö-, vesi- ja viemäriverkkojen rakennustekniset kustannukset, myös matkaviestinten sisätilakuuluvuuden rakennuskustannukset tulee kohdentaa hankkeeseen ryhtyvälle.

Koska esityksessä ei oteta kantaa kustannusvastuusta, **FiCom esittää selvyyden vuoksi, että valiokunta lausuisi lausunnossaan, että rakennus- ja maankäyttölain velvoitteiden täyttämisestä aiheutuneet kustannukset kuuluvat yksiselitteisesti rakennuttajan/hankkeeseen ryhtyvän vastuulle eikä teleyrityksille ja että niistä ei voida säätää asetuksella.**

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat